

अनुसूची- २

(दफा ४ तथा अनुसूची-१ को भाग-२ सँग सम्बन्धित)

बढैयाताल गाउँपालिका

बढैयाताल गाउँपालिकाको राजपत्र

खण्ड: ख संख्या: २१

प्रमाणीकरण मिति: २०७६/११/२८

भाग-२

बढैयाताल गाउँपालिका

२०७६ सालको कार्यविधि नं. २१

बढैयाताल गाउँपालिकाको बाल कोष सञ्चालन कार्यविधि - २०७६

पृष्ठभूमि: बढैयाताल गाउँपालिका भित्रका आपत्कालिन एवं जोखिम अवस्थामा रहेका बालबालिकाहरूको तत्काल संरक्षण, उद्धार, राहत र पारिवारिक पुर्नस्थापना गर्न तथा बालबालिकाको हकहितको संरक्षण र सम्बर्द्धन गर्नका लागि स्थानीय स्तरमा आर्थिक स्रोत सङ्कलन गरी परिचालन गर्न बढैयाताल गाउँपालिकाको गाउँकार्यपालिकाको बालबालिकाको हक अधिकार संरक्षण सम्बन्धी व्यवस्था गर्न बनेको कार्यविधि, २०७६ को दफा ११ बमोजिम यो कार्यविधि २०७६ तयार गरिएको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:- क) यो कार्यविधिको नाम “बाल कोष सञ्चालन कार्यविधि - २०७६” रहेको छ ।

ख) यो कार्यविधि गाँउकार्यपालिकाको बैठकले स्वीकृत गरेको मिति देखि तुरुन्त लागु हुनेछ ।

२. विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा:- क) “कोष” भन्नाले यस कार्यविधिको ४ नं. बुँदामा उल्लेख

गरे बमोजिम स्थापना गरिएको गाँउपालिका/वडा स्तरीय बाल कोषलाई सम्भन्नुपर्दछ ।

ख) “गाँउपालिका” भन्नाले बढैयाताल गाँउपालिकाको कार्यालयलाई सम्भन्नुपर्दछ ।

ग) “वडा कार्यालय” भन्नाले बढैयाताल गाँउपालिका वडा कार्यालयहरूलाई सम्भन्नुपर्दछ ।

ख) “गाँउ अधिकार समिति” भन्नाले बढैयाताल गाँउपालिका भित्र गठित बाल अधिकार समिति र वडा बाल अधिकार समिति भन्नाले बढैयाताल गाँउपालिका भित्रका वडामा गठित बाल अधिकार समितिलाई बुभन्नुपर्दछ ।

ङ) “आपतकालिन अवस्था एवं जोखिम अवस्थामा रहेका बालबालिका” भन्नाले कार्यविधिको १० नं. बुँदामा उल्लेखित बालबालिकालाई सम्भन्नुपर्दछ ।

च) “सञ्चालक समिति” भन्नाले कार्यविधिको ५ नं. बुँदामा उल्लेख गरे बमोजिम गठन भएको समितिलाई सम्भन्नुपर्दछ ।

३. कोषको उद्देश्य यस बालकोषका उद्देश्य देहाय बमोजिम रहने छन् ।

क) जोखिम अवस्थामा रहेका बालबालिकाको उद्धार गर्ने,

ख) जोखिम अवस्थामा रहेका बालबालिकाहरूलाई राहत (आधारभुत आवश्यकता सहित) उपलब्ध गराउने,

ग) जाखिममा रहेका बालबालिकालाई पारिवारिक पुनस्थापना गर्ने,

घ) आवश्यक मनोसामाजिक परामर्श तथा स्वास्थ्य उपचार सहयोग गर्ने,

ङ) विभिन्न कारणले शिक्षाबाट बञ्चित भएका बालबालिकाहरूलाई आवश्यक शैक्षिक सहयोग उपलब्ध गराउने

च) जोखिम अवस्थामा रहेका बालबालिकाहरूको अधिकार संरक्षण र सम्बर्द्धनको सुनिश्चितता गर्ने,

४. कोषको स्थापना:- क) बढैयाताल गाँउपालिका तथा यसअर्न्तगतका वडा कार्यालयमा गाँउ र वडा बालअधिकार समितिको बैठकबाट स्वीकृत भई जोखिम वा आपतकालिन अवस्थामा रहेका गाँउ/वडा भित्रका बालबालिकाको संरक्षण गर्न गाँउ स्तरमा बालकोषको स्थापना गरिन्छ ।

ख) बालकोषमा देहाय बमोजिमको रकम जम्मा हुनेछ ।

१) संघीय तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने रकम

२) बढैयाताल गाँउपालिका/सम्बन्धित वडाले यस कोषमा जम्मा गर्न पठाएको रकम,

३) विभिन्न संघ-संस्था वा व्यक्तिबाट सहयोग स्वरुप प्राप्त हुने रकम,

४) बालबालिकाका क्षेत्रमा कामगर्ने संस्थाले कार्य सम्भौता गर्दा स्वीकृत रकमको कम्तिमा ०.५ प्रतिशतले हुनआउने रकम

५) कोषलाई अन्य कुनै स्रोतबाट प्राप्त हुने रकम आदि ।

५. सञ्चालक समितिको गठन : कोषको व्यवस्थापन, सञ्चालन एवं स्रोतको खोजी गर्न देहाय बमोजिमको गाँउ सञ्चालक समिति रहनेछ ।

क) गाँउ सञ्चालक समिति

१) बाल अधिकार समितिको संयोजक	- संयोजक
२) गाँउपालिका स्तरीय सामाजिक विकास समिति संयोजक वा प्रतिनिधि १ जना	- सदस्य
३) गाँउकार्यपालिकाको सदस्य १ जना	- सदस्य
४) गाँउपालिका स्तरीय बालअधिकार समिति सदस्य १ जना	- सदस्य
५) गाँउपालिका स्तरीय बालक्लव सञ्जालको प्रतिनिधि	- सदस्य
६) बालबालिकाको क्षेत्रमा कार्यरत संघ संस्था मध्येबाट संयोजकले मनोनित गरेको १ जना	- सदस्य
७) महिला तथा बालबालिका शाखा प्रमुख	- सदस्य सचिव

६. सञ्चालक समितिका काम, कर्तव्य र अधिकार :

सञ्चालक समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ,

- (क) जोखिम अवस्थामा रहेका बालबालिकाको उद्धार गर्ने, स्वास्थ्योपचार गर्ने, पुनर्स्थापना गर्ने, त्यस्ता बालबालिकालाई राहत दिने र शैक्षिक सहयोग गर्ने सम्बन्धमा आवश्यक कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने,
- (ख) कुनै बालबालिका जोखिम अवस्थामा भए वा नभएको निर्धारण गर्ने,
- (ग) सहयोगको आवश्यकता र उपलब्ध स्रोतको आधारमा सामग्री वा नगद सहयोग गर्ने र सो को विवरण अद्यावधिक गर्ने ।
- (घ) प्रत्येक ६ महिनामा कार्य प्रगति विवरण गाँउपालिका/वडा कार्यालयमा पेश गर्ने,,
- (ङ) बाल अधिकार समितिसंग मिलेर जोखिम अवस्थामा रहेका बालबालिकाको तथ्याङ्क सङ्कलन गर्ने/गराउने,
- (च) बाल कोष बृद्धिको लागि आवश्यक नीति र रचनात्मक क्रियाकलाप सञ्चालन गर्ने ।
- (छ) कोषको आय-व्ययको विवरण अद्यावधिक गरी गाँउपालिका, वडा कार्यालय, पालिका/वडा बाल अधिकार समितिमा पेश गर्ने,
- (ज) कोषको बृद्धिमा सहयोग गर्ने संघ-संस्था वा व्यक्तिको विवरण अद्यावधिक गर्ने,

७. कोष सञ्चालन विधि

क) कोषको रकम प्रतिमहिना रु ५००० सम्म सानो नगदिकोषको रूपमा सदस्य सचिवले पेशकी स्वरुप लिई रु ५००० सम्म आवश्यकता, औचित्य र कोष सञ्चालन कार्यविधि अनुसार उपलब्ध गराउने । सो सानो नगदी कोष खर्च भएमा सो को फछ्यौट पश्चात पुन पेशकी स्वरुप दिन सकिने र सो को विवरण समितिको बैठकमा पेश गरी अनुमोदन गर्नु पर्ने छ ।

ख) प्रतिमहिना रु ५००० भन्दा बढि तत्काल खर्च गर्नुपर्ने देखिएमा सञ्चालक समितिको संयोजकको निर्णय बमोजिम रु १०००० सम्म खर्च गरी बैठकमा पेश गरी अनुमोदन गर्ने र सो भन्दा बढि आवश्यकता भएमा सञ्चालक समितिको बैठक बसी निर्णय गरि सहयोग वितरण सहित गाउँपालिका अध्यक्षको निर्णय बमोजिम खर्च गर्ने ।

८. सञ्चालक समितिले गर्न नहुने कामहरू,
सञ्चालक समितिले देहायका काम गर्न गराउन हुँदैन ।

क) कोषको रकम हिनामिना गर्ने वा कोषको उद्देश्य विपरित समितिका कुनै सदस्य वा अन्य कुनै व्यक्तिलाई लगानी

गर्न ।

ख) आपतकालिन अवस्थाका बालबालिकाको तत्काल उद्धार तथा संरक्षण गर्ने कार्य बाहेक अन्य कार्यमा कोषको रकम खर्च गर्न ।

ग) कोषको रकम प्रशासनिक कार्यमा खर्च गर्न ।

९. सञ्चालक समितिको बैठक, आपतकालिन अवस्थाका बालबालिकाहरूको संरक्षणको लागि पालिका/वडा बाल अधिकार समिति वा नगर/वडा बालमैत्री स्थानीय शासन समिति मार्फत गाँउपालिका/वडा कार्यालयमा परेका निवेदन उपर छलफल र निर्णय गर्न सञ्चालक समितिको बैठक देहाय बमोजिम बस्नेछ ।

क) सञ्चालक समितिको बैठक संयोजकले तोकेको मिति, समय र स्थानमा आवश्यकता अनुसार बस्नेछ ।

ख) सञ्चालक समितिको बैठकको अध्यक्षता समितिको संयोजकले गर्नेछ । निजको अनुपस्थितिमा नियमानुसार अध्यक्षता गरिने छ ।

ग) सञ्चालक समितिले सहमतिका आधारमा निर्णय गर्नेछ, र सहमति नभएमा बहुमतले गरेको निर्णय मान्य हुनेछ ।

घ) सञ्चालक समितिको निर्णय सदस्य-सचिवले प्रमाणित एवं अद्यावधिक गरी राख्नेछ ।

ड) सञ्चालक समितिको सम्पर्क स्थान गाँउपालिकाको महिला तथा बालबालिका शाखा तथा वडा स्तरमा बालमैत्री सम्पर्क शाखामा रहनेछ ।

१०. लेखा परिक्षण:-

बढैयाताल गाँउपालिकाले नियुक्त गरेको लेखापरीक्षकबाट प्रत्येक वर्ष आय-व्ययको विवरणको लेखापरीक्षण गराउनुपर्नेछ ।

११. आपतकालिन एवं जोखिम अवस्थाका बालबालिका अन्तर्गत देहायका बालबालिका पर्दछन्

१) जोखिमपूर्ण श्रममा संलग्न रहेका,

२) यौनशोषण, यौन दुर्व्यवहार, बेचबिखन वा ओसार पसारमा परेका,

३) शारीरिक वा मानसिक यातना वा भेदभाव जस्ता दुर्व्यवहारबाट पीडित,

- ४) अपाङ्गता भएका,
- ५) दुर्घटनामा परेका वा प्राकृतिक प्रकोपमा परेका,
- ६) हिंसाबाट प्रभावित एवं पीडित भएका,
- ७) हराएको वा बेवारिसे अवस्थामा फेला परेका,
- ८) ऋणको कारणले बन्धकमा रहेका वा जबर्जस्ति श्रममा लगाई पीडित भएका,
- ९) बाबु/आमा कारागार वा हिरासतमा रहेको वा कुनै कसुरको कारणले बेवारिसे भएका,
- १०) बाबुआमा वा आफन्तजनको संरक्षणबाट बञ्चित भएका,
- ११) सुस्त मनस्थिति भएका,
- १२) अपहरण वा शरीर बन्धकमा परेका,
- १३) सडक बालबालिका,
- १४) एच.आई.भि.संक्रमित तथा प्रभावित भएका,
- १५) सञ्चालक समितिले आपतकालिन अवस्थामा रहेका भनी ठम्याएका अन्य बालबालिका ।

१२. निवेदन दिन सक्ने : यस कार्यविधिको १० नं. बुँदामा उल्लेख गरिएका बालबालिकाहरूको संरक्षण, उद्धार तथा

राहतको लागि आफ्नो परिचय खुल्ने गरी बढैयाताल गाँउपालिका वा सम्बन्धित वडाहरूमा बसोबास गर्ने जोसुकै

सरोकारवाला/व्यक्तिले बढैयाताल गाँउपालिका, गाँउकार्यपालिका अन्तर्गत महिला तथा बालबालिका शाखा, वडा

कार्यपालिकाको कार्यालय वा बालअधिकार संरक्षण समितिको कार्यालयमा बालबालिकाको विस्तृत विवरण खुल्नेगरी

निवेदन दिन सक्नेछ ।

१३. खाताको सञ्चालन :- बाल कोषको रकम समितिको निर्णयले कुनै पनि नेपाल सरकारबाट मान्यता प्राप्त क वर्गको

बैकमा खाता खोली जम्मा गर्न सकिनेछ । खाता सञ्चालन गर्ने क्रममा चल्ति वा बचत दुवै प्रकारको खातामा

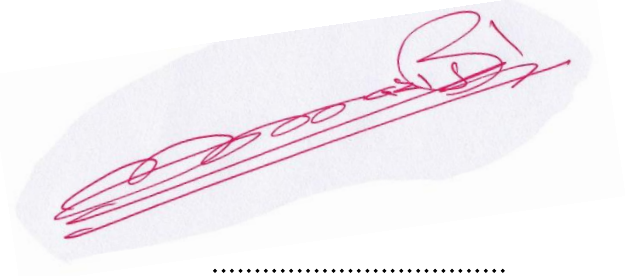
खोल्न सकिनेछ साथै बाल अधिकार समितिले तोकेको ब्यक्तिहरूको संयुक्त हस्ताक्षरमा खाता सञ्चालनमा रहनेछ ।

१४. कोषको रकम फ्रिज नहुने : प्रचलित कानुनमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि कोषको रकम खर्च नभए आर्थिक वर्षको अन्त्यमा बाँकी रहेमा त्यस्तो रकम फ्रिज हुने छैन ।

१५. कार्यविधिको व्याख्या तथा संशोधन :- यस कार्यविधिमा भएका व्यवस्थाहरूमा कुनै विवाद आएमा कानुन बमोजिम

अन्तिम निर्णय गरिनेछ । साथै संशोधन आवश्यक भएमा कार्यपालिकाले बाल अधिकार समितिको सिफारिसमा सञ्चालक समितिको राय लिई कार्यविधि संशोधन गर्न सक्नेछ ।

१६. कोष खारेज हुन सक्ने अवस्था :- कुनै कारणबस बालकोष सञ्चालन गर्न आवश्यक नभएमा प्रयाप्त कारणहरू सहित गाँउकार्यपालिकाले सञ्चालक समितिको राय लिई कार्यपालिका तथा गाँउ/वडा समितिको संयुक्त निर्णयले खारेज गर्न सकिनेछ, र कोष खारेज भएमा कोषमा रहेको रकम पालिका/वडा बाल संरक्षणको अगुवाईमा बालहितकारी कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सकिनेछ ।

.....
(प्रमाणिकरण गर्ने)

नाम :- श्री लाल बहादुर श्रेष्ठ

पद :- अध्यक्ष

बढैयाताल गाउँपालिका कार्यालय,

मैनापोखर (बर्दिया)

प्रदेश नं. ५ नेपाल